

KLUKA

GAZETA WYDAWANA PRZEZ TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW RYDUŁTÓW OD 1994 ROKU

Nr 474 / 15 czerwiec 2025

w czerwcowym numerze m.in.:

- **Pięknie było, ale się skończyło... Pora na podsumowanie i refleksje!**
- **Czy warto spacerować po naszym mieście?**
- **Czarna Madonna z Częstochowy**
- **Szachowe starcie pokoleń w Rydułtowach**
- **Zielona wymiana w Rydułtowach – święto ekologii i wspólnego działania**
- **Oddział PKO Banku Polskiego w Rydułtowach z ogólnopolskim wyróżnieniem**
- **Dziwny Bajtla w Rydułtowach – święto radości i dziecięcej energii**
- **Informacja z realizacji zadań dofinansowanych ze środków zewnętrznych w mieście Rydułtowy**
- **Po śląsku; Drak**
- **Muzyczne spotkanie pod pomnikiem Eichendorffa. Brzezie świętuje rocznicę**
- **Historia Śląska – kalendarium (cd)**
- **Koncert z repertuarem tradycyjnym i współczesnym na Machnikowcu**
- **O zdrowiu**
- **Moje rozważania**

Pięknie było, ale się skończyło... Pora na podsumowanie i refleksje!

Gościenna przystań na ogródkach działkowych „Zgoda” była idealnym miejscem na spotkanie podsumowujące projekt „Jeszcze w zielone gramy”. Była to okazja, by podziękować prowadzącym zajęcia. Nie zabrakło degustacji zdrowych przekąsek i napojów, o których tak wiele mówiono i ćwiczano w trakcie różnych warsztatów. Nie mogło również zabraknąć dokumentacji fotograficznej – również w tej dziedzinie się doskonaliliśmy.

Swoimi wrażeniami z zajęć dzieliliśmy się z panią Mariolą Bolisęgą, wiceburmistrzem, która życzyła nam inspiracji do nowych działań, oraz z panią Justyną, odpowiedzialną w Urzędzie Miasta za „Inicjatywy”. W bardzo swobodnej formie pani Angelika zaprezentowała proste ćwiczenia jogi, możliwe do wykonania nawet przy biesiadnym stole.

Prezentacja przygotowana przez panią Dorotę uświadomiła wszystkim, jak ciekawe i różnorodne były spotkania realizowane w ramach projektu „Ryduł-to-WY to MY”. Nie obyło się bez wspólnego śpiewania z Kliką Machnika. Cieszy nas, że do zajęć dołączyły bardzo młode kobiety – z nową energią i pomysłami.

W miarę realizacji kolejnych spotkań coraz bardziej się integrowaliśmy, co bez wątpienia stanowi wartość dodaną projektu. Już zastanawialiśmy się, co dalej. Padło wiele pomysłów, jednak większość uczestników skłaniała się ku kontynuacji dotychczasowych działań – choć jesteśmy otwarci na nowe możliwości.

Dziękuję wszystkim, którzy na różne sposoby przejmowali zadania do wykonania. Dzięki temu mogliśmy sprawdzić się w różnych rolach i poczuć się współodpowiedzialni za prawidłową realizację inicjatywy.

Wnioskodawca inicjatywy
Alicja Kołodziej

Projekt pn. „Ryduł-to-WY to MY – społeczna transformacja” realizowany jest w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027, współfinansowanego ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Priorytet: FESL.10.00 – Fundusze Europejskie na transformację, Działanie: FESL.10.24 – Włączenie społeczne – wzmocnienie procesu sprawiedliwej transformacji.

Czy warto spacerować po naszym mieście?

Za nami cykl wiosennych spacerów po wybranych zakątkach miasta. Niezwykle cieszy fakt, że frekwencja wciąż dopisuje, a do grona spacerowiczów nieustannie dołączają nowe osoby. Trzeba przyznać, że tej kapryśnej wiosny dni wybrane na spacer były ciepłe i pełne słońca!

Dwie ostatnie wędrowki prowadziły obrzeżami miasta, aż po granice z sąsiednimi gminami. W tym górniczym mieście od dawna świetnie prosperuje młyn, a losy rodziny nim zarządzającej okazały się na tyle interesujące, że stały się celem majowej wyprawy niemal aż do Czernicy. „Bo u Muszalików mąki bez liku” – ale dojście do dzisiejszego stanu nie było ani łatwe, ani proste. To niemal gotowy

scenariusz na powieść faktu, a może nawet film?

Niektórzy dotarli na miejsce zbiórki nowo wybudowaną drogą prowadzącą przez las. W drodze powrotnej odwiedziliśmy gospodę na Bezuchowcu, rzeźnię na Gajdowcu i kowala z sąsiedztwa. Największym zaskoczeniem dla uczestników spaceru był chyba ukryty w starym drzewostanie cmentarz ewangelicki. Odsłonił przed nami swój urok, ale też wiele mrocznych historii – widać tu skomplikowane i często tragiczne losy społeczności Rydułtów.

Szymborska pisała: „Bez miłości... do naszej ziemi można żyć, ale nie można owocować”. Trzeba wiedzieć i pamiętać! Na zakończenie spaceru mogliśmy odetchnąć pełną piersią w zielonej przestrzeni ogródków działkowych „Zgoda” przy ul. Bema i tam się posilić.

4 czerwca, po wielkiej ulewie dnia poprzedniego, zaświeciło słońce, zachęcając do wędrowki. Tym razem celem były Rydułtowy Górne, rąbek Czernicy i początek Orłowca. Rozpoczęliśmy od „przywitania się” z mistrzem H.M. Góreckim i przypomnienia jego historii oraz powodów, dla których warto pamiętać o tym sławnym kompozytorze.

Następnie zostaliśmy pochłonięci przez podziwianie eksponatów, obrazów, rzeźb oraz opowieści dyrektora, prof. Franciszka Niecia. Zwiedzając Państwowe Ognisko Plastyczne, warto było poznać jego założycieli – ojca i syna, czyli Ludwików Konarzewskich – wybitnych rzeźbiarzy i nauczycieli sztuki. Pani dyrektor Katarzyna Żurkowska zaprezentowała nam wszystkie przestrzenie biblioteki i szeroki zakres działań, co dla wielu z nas było odkryciem. Weszliśmy również na poddasze, gdzie uczniowie mają dostęp do świetnej bazy i zajęć pozalekcyjnych.

Nie mogło zabraknąć wspomnień o starej szkole mieszczącej się w tym pięknym budynku. Kolejnym punktem programu była ścieżka różana i historia Powstań Śląskich – również zagadkowa. Wędrując dalej, dotarliśmy na ukrytą w zaroślach polanę, gdzie od 1922 roku stoi pomnik Jerzego Dembczyka.

Podsumowaniem spaceru była reprezentacyjna Willa Radlika, otoczona dużym parkiem pełnym rododendronów i azalii. Nic dziwnego, że właśnie tu znajduje się siedziba Urzędu Stanu Cywilnego. Dziękujemy pani Annie Jargon za gościnne przyjęcie nas w sali bankietowej!

Pozdrawiam wszystkich wytrwałych spacerowiczów i mam nadzieję, że w letnie popołudnia wyruszyacie na nowo odkryte ścieżki naszego miasta!

Alicja Kołodziej

Czarna Madonna z Częstochowy

Obraz Matki Boskiej Częstochowskiej z klasztoru paulinów na Jasnej Górze to jedna z największych polskich relikwii. Klękali przed nim zarówno królowie, jak i biedacy. Co roku pielgrzymują do niego setki tysięcy ludzi.

Sprorowadzenie cudownego obrazu do Polski przypisuje się księciu Władysławowi Opolczykowi, który ofiarował go paulinom zakładającym w 1382 roku klasztor na Jasnej Górze. Niewiele wiadomo o wcześniejszych losach dzieła. Jest to ikona, a właściwie dwie ikony, namalowane na trzech sklejonych deskach lipowych.

Specjalistyczne badania wykazały, że pod znanym wizerunkiem Madonny Częstochowskiej znajdują się ślady wcześniejszego bizantyjskiego obrazu, powstałego w XIII wieku na Bałkanach. Wiadomo również, że obraz został kiedyś przełamany na pół, następnie sklejonny i przemalowany – prawdopodobnie przez artystę z kręgu zachodniego chrześcijaństwa (być może Włocha, co sugeruje styl dzieła). W takiej postaci trafił na Jasną Górę.

Szramy na obliczu Matki Boskiej to „pamiątka” po rabusiach, którzy napadli na klasztor w 1430 roku. Zerwali wówczas z obrazu srebrne blachy i klejnoty, kilkakrotnie ugodzili go nożem i połamali deski. Obraz został następnie odnowiony przez rodzimych malarzy z kręgu Władysława Jagiełły i zwrócony paulinom.

Szachowe starcie pokoleń w Rydułtowach

7 czerwca w Rydułtowach odbyły się Mistrzostwa Rydułtów w Szachach – turniej, który po raz kolejny połączył miłośników królewskiej gry niezależnie od wieku. Wydarzenie miało charakter międzypokoleniowy, gromadząc zawodników reprezentujących różne grupy wiekowe i poziomy doświadczenia.

Celem mistrzostw było nie tylko wyłonienie najlepszych szachistów, ale także integracja lokalnej społeczności poprzez wspólną pasję do gry. Atmosfera sportowej rywalizacji łączyła uczestników, sprzyjając wymianie doświadczeń i budowaniu więzi międzyludzkich.

Turniej zorganizowano w ramach projektu „Ryduł-to-WY to MY – społeczna transformacja”. Inicjatywa ta realizowana jest w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027, współfinansowanego ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Projekt wpisuje się w priorytet FESL.10.00 – Fundusze Europejskie na transformację, w ramach działania FESL.10.24 – Włączenie społeczne – wzmocnienie procesu sprawiedliwej transformacji.

Mistrzostwa Rydułtów w Szachach stanowiły przykład aktywności sprzyjającej integracji społecznej i wzmacnianiu więzi międzypokoleniowych poprzez sport i wspólne inicjatywy.

odpadów, w tym stoisko Polskiego Stowarzyszenia Zero Waste i akcja „Mam własny kubek”.

W ramach wydarzenia odbyło się również inspirujące spotkanie z arcymistrzynią szachową Kariną Cyfką oraz wręczenie nagród laureatom konkursów na mural i plakat o tematyce ekologicznej. Dzieci mogły uczestniczyć w przedstawieniach teatru lalek Marka Żyły, poruszających tematy związane z ochroną środowiska.

Inicjatywa jest częścią projektu „Ryduł-to-WY to MY – społeczna transformacja”, realizowanego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027. Projekt współfinansowany jest ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, w ramach priorytetu FESL.10.00 – Fundusze Europejskie na transformację i działania FESL.10.24 – Włączenie społeczne – wzmocnienie procesu sprawiedliwej transformacji.

„Zielona wymiana” to przykład lokalnej inicjatywy łączącej ekologię, edukację i integrację społeczności w duchu zrównoważonego rozwoju.

Zielona wymiana w Rydułtowach – święto ekologii i wspólnego działania

W Rydułtowach trwa akcja „Zielona wymiana. Podziel się sadzonką”, organizowana w ramach projektu LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit”. Wydarzenie, które zyskało status oficjalnego Wydarzenia Partnerskiego Zielonego Tygodnia Unii Europejskiej i objęte zostało patronatem polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, przyciągnęło licznych miłośników ekologii, zabawy i roślin.

Na uczestników czekało wiele atrakcji – w tym 500 sadzonek oraz 500 cebulek i nasion roślin miododajnych. Ogromne zainteresowanie sprawiło, że zapasy szybko topniały. Dla najmłodszych przygotowano 24-metrowy dmuchaniec oraz spotkanie z Chase’em – strażnikiem czystego powietrza z popularnej serii „Psi Patrol”.

W programie znalazły się także warsztaty kokedamy, zdobienia toreb ekologicznych, prezentacje edukacyjne na temat pszczoł oraz działania promujące ograniczanie

Oddział PKO Banku Polskiego w Rydułtowach z ogólnopolskim wyróżnieniem

Oddział PKO Banku Polskiego w Rydułtowach został wyróżniony w ogólnopolskim badaniu „Instytucja Roku 2024/2025” jako jeden z najlepszych w kraju pod względem jakości obsługi klienta. To prestiżowe wyróżnienie przyznawane jest wyłącznie instytucjom, które osiągają najwyższe wyniki we wszystkich kategoriach ocenianych w ramach badania.

Uznanie to stanowi potwierdzenie wysokich standardów obsługi oraz profesjonalizmu zespołu rydułtowskiego oddziału, który na co dzień świadczy usługi dla wielu mieszkańców miasta. Placówka znana jest również z aktywnego zaangażowania w życie lokalnej społeczności – regularnie wspiera wydarzenia i inicjatywy jako sponsor.

Wyróżnienie przyznane przez organizatorów badania „Instytucja Roku” stanowi znaczące osiągnięcie i dowód na skuteczność działań podejmowanych w zakresie budowania pozytywnych relacji z klientami. Gratulacje dla zespołu oddziału PKO BP w Rydułtowach.

Dziwój Bajtla w Rydułtowach – święto radości i dziecięcej energii

1 czerwca w Rydułtowach odbyło się wyjątkowe wydarzenie z okazji Dnia Dziecka – Dziwój Bajtla. Kolorowa i pełna atrakcji impreza zorganizowana została na Orliku przy Bibliotece Publicznej Miasta Rydułtowy i trwała do godziny 16:00, przyciągając liczne rodziny i najmłodszych mieszkańców miasta.

W programie znalazły się różnorodne atrakcje dostosowane do dzieci w każdym wieku. Najmłodsi mogli korzystać z dmuchańca, uczestniczyć w malowaniu twarzy i skosztować popcornu oraz waty cukrowej. Nie zabrakło również bardziej nietypowych propozycji, takich jak strzelnica ASG, wystawa broni czy strzelanie z łuku. Całość dopełniały gry, zabawy i elementy sportowej rywalizacji.

Wydarzenie współorganizowane zostało przez Pszowskie Stowarzyszenie Strzeleckie Kaliber. Jego celem była nie tylko zabawa, lecz także integracja społeczna i aktywizacja dzieci oraz ich rodzin.

Dziwój Bajtla zrealizowano w ramach projektu „Rydułto-WY to MY – społeczna transformacja”, wchodzącego w skład Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027. Projekt współfinansowany jest ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, w ramach priorytetu FESL.10.00 – Fundusze Europejskie na transformację, działania FESL.10.24 – Włączenie społeczne – wzmocnienie procesu sprawiedliwej transformacji.

Wydarzenie było okazją do wspólnego świętowania, promowania aktywności na świeżym powietrzu i budowania więzi w lokalnej społeczności.

Informacja z realizacji zadań dofinansowanych ze środków zewnętrznych w mieście Rydułtowy				
	Nazwa projektu	Wartość całkowita projektu (WPF):	Źródła współfinansowania (PLN)	Okres realizacji
PROJEKTY MIĘKKIE				
1	„Białe certyfikaty” Usługa pozyskania świadectw efektywności energetycznej wraz z ich sprzedażą dla planowanych inwestycji termomodernizacyjnych (dot. poprawy efektywności energetycznej dla 11 budynków komunalnych)	30 000 zł WPF	planowane wydatki 30 000,00 zł planowany dochód: 510 000,00 zł	2022-2025
2	„Białe certyfikaty” Usługa pozyskania świadectw efektywności energetycznej wraz z ich sprzedażą dla planowanej inwestycji wymiany oświetlenia ulicznego	7 000,00 zł WPF	planowane wydatki 7 000,00 zł planowany dochód: 27 332,80 zł	2024-2025
3	Daj mi szansę, dorównam Tobie	678 143,18 zł WPF: 645 851,18	FESL 2021-2027 - działanie 06.02 dofinansowanie: 644 236,02 zł (95%) - w tym UE (EFS): 576 421,70 zł (85%) oraz budżet państwa: 67 814,32 zł (10%) wkład własny 5%: 33 907,16 zł (w tym niepieniężny – wynajem sal: 32 292,00 zł)	2024-08-01 - 2026-06-30
4	Zintegrowani w nauce.	337 779,50 zł WPF: 321 279,50	FESL 2021-2027 - działanie 06.02 dofinansowanie: 320 890,52 zł (95%) - w tym UE (EFS): 287 112,57 zł (85%) oraz budżet państwa: 33 777,95 zł (10%) wkład własny 5%: 16 888,98 zł (w tym niepieniężny – wynajem sal: 16 500,00 zł)	2024-07-01 - 2026-07-31
5	Akademia Kreatywnego Przedszkolaka - projekt obejmujący całościowy rozwój oraz wsparcie potrzeb dzieci z oddziałów przedszkolnych w SP1 w Rydułtowach	697 310,48 zł WPF: 629 078,52	FESL 2021-2027 - działanie 06.01 dofinansowanie: 627 579,43 zł (90%) - w tym UE (EFS): 592 713,90 zł (85%) oraz budżet państwa: 34 865,53 zł (5%) wkład własny 10%: 69 731,05 zł (w tym niepieniężny – wynajem sal: 68 232,00 zł)	2024-10-01 - 2026-10-01
6	Rodzina to podstawa - rozwój usług wsparcia rodziny w mieście Rydułtowy	781 375,00 zł WPF	FESL 2021-2027 - działanie 07.07 dofinansowanie: 742 306,25 zł (95%) - w tym UE (EFS): 664 168,75 zł (85%) oraz budżet państwa: 78 137,50 zł (10%) wkład własny 5%: 39 068,75 zł	2024-07-01 - 2029-01-31
7	Rydułtowska Akademia Życia i Samodzielności	401 100,00 zł WPF	FESL 2021-2027 - działanie 07.04 dofinansowanie: 381 045,00 zł (95%) - w tym UE (EFS): 340 935,00 zł (85%) oraz budżet państwa: 40 110,00 zł (10%) wkład własny 5%: 20 055,00 zł	2024-09-01 - 2028-10-31
8	Rydułtowska Sieć Pomocy - rozwój usług społecznych w mieście Rydułtowy	887 450,00 zł WPF: 867 940,00	FESL 2021-2027 - działanie 07.04 dofinansowanie: 843 077,50 zł (95%) - w tym UE (EFS): 754 332,50 zł (85%) oraz budżet państwa: 88 745,00 zł (10%) wkład własny 5%: 24 862,50 zł	2024-10-01 - 2027-03-31
9	Ryduł-to-WY to MY - społeczna transformacja	4 646 299,00 zł WPF	FESL 2021-2027 - działanie 10.24 dofinansowanie: 4 646 299,00 zł (100%) - w tym UE (FST): 4 181 669,10 zł (85%) oraz budżet państwa: 464 629,90 zł (15%)	2024-05-01 - 2026-06-30
10	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	523 260,00 zł	Środki Funduszu Solidarnościowego – 100%	01.02.2025 – 31.12.2025r.
11	Opieka wychnieniowa	151 623,00 zł	Środki Funduszu Solidarnościowego – 100%	01.03.2025 – 31.12.2025r.
12	Program Opieka 75+	82 500,00 zł	Środki budżetu państwa stanowią 60%, wkład własny 40%	01.01.2025 – 31.12.2025r.
13	Korpus Wsparcia Seniorów	30 450,00 zł	Rządowy program „Korpus Wsparcia Seniorów” realizowany ze środków budżetu państwa , dofinansowanie 80%, wkład własny 20%	01.01.2025 – 31.12.2025r.
14	Aktywny Plac Zabaw	76 110,00 zł	program Aktywne Place Zabaw 2025 – dofinansowanie 100%	2025
15	Zajęcia sportowe w szkołach	0,00 zł	Program Aktywna Szkoła - Aktywny do kwadratu – finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży	2025
16	Zakup nowości czytelniczych	52 500,00 zł	Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025, priorytet 3 – Dofinansowanie 80% - łącznie 42 000,00 zł: PP 1 – 3 000,00 zł; PP2 – 3 000,00 zł SP2 – 12 000,00 zł; SP3 – 12 000,00 zł; SP4 – 12 000,00 zł	2025
17	„Ekokalkulator – włącz, działaj, zmieniaj świat na lepsze!”	125 280,00 zł WPF	ERASMUS+ KA210-SCH - Partnerstwa na małą skalę w sektorze edukacji szkolnej	1.03.2025 – 28.02.2026

			Dofinansowanie 100%	
18	Deutsch AG / Semestr letni 2025	2 720,00 zł	Środki Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ojczyzny za pośrednictwem Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce; dofinansowanie 100%	03.02.2025 – 27.06.2025
19	Deutsch Plus	0,00 zł	Środki Goethe Institut w Warszawie	02.09.2024 – 27.06.2025
20	Zatrudnienie animatorów na boiskach ORLIK	0,00 zł	Program Aktywna Szkoła – zadanie Aktywny AS, którego realizatorem krajowym jest Fundacja Orły Sportu	05.2025 – 11.2025
PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE				
1	Budowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych na terenie Miasta Rydułtowy	20 150 000,00 zł WPF	Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych: promesa na kwotę 15 mln zł (78,67% postępowania zakupowego)	2021-2026
2	Budowa drogi łączącej ul.Raciborską z ul.Gajową wraz z modernizacją ul.Gajowej	10 983 176,88 zł WPF	Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych - promesa na kwotę: 8 781 382,00 zł (90,41% postępowania zakupowego)	2021-2025
3	Remont elewacji kościoła parafialnego pw. Św. Jerzego w Rydułtowach przy ul. Plebiscytowej 9 (etap 1 – remont elewacji wieży i ścian frontowych)	1 051 587,94 zł WPF	Rządowy Program Odbudowy Zabytków w ramach Programu Inwestycji Strategicznych: promesa 98% - 1 030 556,18 zł.	2023-2025
4	Prace konserwatorskie przy kamiennych pomnikach zlokalizowanych przy kościele parafialnym pw. Św. Jerzego w Rydułtowach	248 000,00 zł WPF	Rządowy Program Odbudowy Zabytków w ramach Programu Inwestycji Strategicznych – II edycja: promesa 98% - 243 040,00 zł	2023-2026
5	Modernizacja ul. Adama Mickiewicza w Rydułtowach	10 565 030,46 zł WPF	Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych VIII edycja – promesa na kwotę: 8 000 000,00 zł (78,37% postępowania zakupowego)	2023-2026
6	Modernizacja ul. Bolesława Krzywoustego w Rydułtowach	3 013 900,00 zł WPF	Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych VIII edycja – promesa na kwotę: 2 000 000,00 zł (69,79% postępowania zakupowego)	2021-2025
7	Modernizacja ul Niewiadomskiej i Osiedla Na Wzgórzu w Rydułtowach	2 229 534,00 zł WPF	Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych VIII edycja – promesa na kwotę: 1 958 477,92 zł (95% postępowania zakupowego)	2021-2025
8	Adaptacja sztolni ćwiczebnej na strzelnicę sportową na terenie pokopalnianym Leon III w Rydułtowach	5 789 147,04 zł WPF	FE Śl. 2021-2027 – konkurs, poddziałanie 10.9 <i>Ponowne wykorzystanie terenów przemysłowych, zdestawowanych, zdegradowanych na cele rozwojowe regionu</i> wg zatwierdzonych zmian 23.04.2025r. Koszty kwalifikowane: 5 508 387,08 zł w tym dofinansowanie FE SL 71,84%: 3 957 468,97 zł: - UE: 3 406 630,26 zł; - BP: 550 838,71 zł dofinansowanie z programu Rozwój Lokalny: 945 646,14 zł wkład własny gminy: 578 841,97 zł wkład własny Kaliber: 26 430,00 zł	2021-2025
9	Cyberbezpieczne Miasto Rydułtowy	944 199,99 zł WPF	Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy – działanie 2.2. Wzmocnienie infrastruktury systemu cyberbezpieczeństwa; konkurs „Cyberbezpieczny Samorząd”; dofinansowanie 100% wartości netto: 773 252,01 zł, w tym: - UE: 641 799,17 zł - BP: 131 452,84 zł wkład własny gminy: 170 947,98 zł	2024-2026
PROJEKTY PARTNERSKIE/ udział w projekcie				
1	Śląskie. Przywracamy błękit	660 119,15 zł WPF	Program LIFE – 95% kosztów kwalifikowan. – dofinansowanie: 74 602,00 euro wkład własny: 3 927,00 euro	2022-2027
2	OZE w budynkach mieszkalnych na terenie Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego	104 421,75 zł WPF	Program Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 - działanie 10.06 Dofinansowanie przeznaczone dla Miasta Rydułtowy: 1 412 249,00 zł, wkład własny Miasta: 29 737,20 zł (zabezpieczone w WPF środki na rok 2026: 74 684,55 zł będą zrefundowane w płatności końcowej).	2024 - 2026
3	Szkolenia kadr administracji samorządowej z terenu Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego - etap I	bezkosztowo	Program Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 - działanie 5.14	od 01.06.2024 do 31.12.2025

Po śląsku; Drak

Przynios Antek do Francka sznurka ,papier i lajsterki
 Podź Francek zrobimy se draka a bydzie fest wielki
 Ja Franckowi się to spodobało
 Bydzie z Antkym robiył draka kej mu sie zachciało
 Trzi dni w pywnicy mierzyli szczigali i lepiyli
 Aż draka piykneho zrobili.
 Smyczyli tyn ogromnie szumny drak
 Jako z nim wyłyż z pywnicy, nie wiedzieli jak.
 Drak półbiskupkowy, pół modry i czerwony
 Miał farbiczkowy ogon z cićkom piyknie splecony
 Potym synki „A” i „F” na niym piyknie wymalowały
 To były jejich inicjały.
 Wszystko rychtyk pasowało
 Bo na dworze ogomnie fujało.
 Antek i Francek we mieście ,na Śląsku miyszkalili
 Godzina z tym drakym iść musieli, niż na pole się dostali
 A na polu tak fujało
 Że drak by im uciyk ni mało.
 Antek rod zaczon lotać po polu jak pofyrtany
 Cóz kej drak nie chciał furgać choć był poszykowany.
 Lotoł tam i nazot z tym drakiym jak szczelony
 I kopnył do kamiynia –pod jak sznita obulony
 A kopnył wielkim palcem do kamiynia- graniczoka
 Bo nie spuszczoł ani na chwila draka z oka,
 Leży Antek obulony, palec obolały
 Ku tymu jest ofifraný cały.
 Bo wcale nie było nic aż tak śmiysznego
 Bo borok się obułył do krowiynca świeżego.
 Niby szkoda kamrata ale Francek nie wyczimoł
 I rzoł się tak ,ze aż sie za brzuch czimoł!

Ciąg dalszy w następnym wydaniu autor Marietta Nickel

Muzyczne spotkanie pod pomnikiem Eichendorffa. Brzezie świętuje rocznicę

Pod repliką Pomnika-Kamienia ku czci Josepha von Eichendorffa w Raciborzu-Brzeziu odbyło się rocznicowe spotkanie muzyczne, które zgromadziło lokalne zespoły wokalne. Każdy z uczestniczących zespołów zaprezentował kilka utworów ze swojego repertuaru. Organizatorem wydarzenia był Waldemar Świerczek.

Spotkanie stanowiło jeden z elementów obchodów dziewiętnastej rocznicy odsłonięcia repliki pomnika, który upamiętnia poetę związanym z regionem. Wydarzenia jubileuszowe zaplanował zarząd powiatowy DFK Racibórz.

Replika pomnika została ustawiona w tym samym miejscu, gdzie w 1907 roku odsłonięto oryginalny monument – na skraju Lasu Widok na Brzeziu, w pobliżu wsi Pogrzebień. To właśnie z Pogrzebień pochodziła Luise von Larisch, narzeczona Eichendorffa. Według przekazów, poeta często spacerował z nią po lesie, podziwiając okolicę.

Oryginalny pomnik wykonano z ważącego siedem ton głazu, wydobytego ze stawu w Pogrzebień. Transportowano go specjalnie sprowadzonym wozem z Opola. Monument został zniszczony w 1949 roku, po zakończeniu II wojny światowej.

W 2004 roku mieszkańcy Brzezia powołali Komitet Odbudowy Pomnika, któremu przewodniczył Józef Świerczek. W maju 2006 roku odsłonięto replikę, wykonaną ze strzegomskiego granitu.

Rocznicowe spotkanie pod pomnikiem było okazją do wspólnego spędzenia popołudnia w artystycznej atmosferze i oddania hołdu pamięci poety, którego twórczość i losy są nierozdzielnie związane z regionem.

Historia Śląska – kalendarium (cd)

- 1468 – Obłożony papieską ekskomuniką Jerzy z Podiebradów (wybrany przez stany czeskie na króla Czech) przekazuje prawa sukcesyjne Jagiellonom.
- 1469 – Czescy katolicy wybierają na króla władcę Węgier, Macieja Korwina. Oddziały węgierskie wkraczą na Śląsk. Większość książąt śląskich składa hołd lenny Maciejowi Korwinowi.
- 1471 – Po śmierci Jerzego z Podiebradów Władysław Jagiellończyk koronuje się na króla Czech.
- 1474 – Wyprawa polsko-czeska na Śląsk, który popiera Macieja Korwina. Po nieudanym oblężeniu Wrocławia strony zawierają rozejm, potwierdzający władzę Macieja Korwina na Śląsku.
- 1475 – Maciej Korwin powołuje sejm śląski (później podzielony na odrębne izby dla Górnego i Dolnego Śląska) oraz urząd starosty śląskiego.
- 1478 – Pokój w Ołomuńcu. Czechy pozostają w rękach Władysława Jagiellończyka, a Maciej Korwin otrzymuje dożywotnio Łużycę, Morawy i Śląsk.
- 1490 – Śmierć Macieja Korwina. Władzę na Śląsku przejmuje Władysław Jagiellończyk.
- 1494 – Książę Jan V Zatorski sprzedaje księstwo Polsce.
- 1498 – Władysław Jagiellończyk wydaje przywilej stanowy dla Śląska, przywraca sejm śląski oraz powołuje urząd starosty generalnego i prowincjonalny trybunał książęcy.
- 1504 – Władysław Jagiellończyk mianuje brata Zygmunta (późniejszego króla Polski) starostą generalnym Śląska.
- 1515 – Na zjeździe monarchów w Wiedniu Władysław Jagiellończyk zawiera układ z cesarzem Maksymilianem Habsburgiem o małżeństwie swego syna Ludwika i córki Anny z przedstawicielami domu austriackiego.
- 1526 – W bitwie z Turkami pod Mohaczem ginie król Węgier i Czech Ludwik II Jagiellończyk. Na mocy układu z 1515 r. Węgry i Czechy wraz ze Śląskiem przechodzą pod władzę Habsburgów.
- 1527 – Ferdynand Habsburg zostaje królem Czech.
- 1527 – Obradujące w Głubczycach stany śląskie składają hołd nowemu królowi Czech i najwyższemu księciu śląskiemu, Ferdynandowi Habsburgowi.
- 1525 – Książę opolski Jan II Dobry wydaje „Ordunek Górny” – pierwszą polską ustawę górnictwa.
- 1532 – Po śmierci Jana II Dobrego księstwo opolsko-raciborskie przejmuje książę karniowski Jerzy Hohenzollern.

cdn. w następnym wydaniu

Koncert z repertuarem tradycyjnym i współczesnym na Machnikowcu

20 maja na Machnikowcu odbył się koncert zorganizowany przez Towarzystwo Miłośników Rydułtów „Z piosenką harcerską starą i nową” (TMR). Wydarzenie zgromadziło miłośników muzyki, oferując szeroki repertuar obejmujący piosenki zarówno stare, jak i nowe, a także utwory ludowe.

Organizatorzy zadbali o różnorodność muzyczną, która przyciągnęła lokalną społeczność i stworzyła okazję do wspólnego świętowania kultury muzycznej regionu.

Wydarzenie podkreśliło znaczenie integracji międzypokoleniowej i pielęgnowania lokalnych tradycji muzycznych, jednocześnie otwierając się na współczesne formy wyrazu artystycznego.

Wele byfja

Dipy

Co to jest dip? To nic innego jak gęsty, zimny sos, którego podstawą zazwyczaj jest śmietana, twaróg, jogurt lub majonez. Nazwa pochodzi od angielskiego czasownika to dip, oznaczającego „zanurzyć”. Świetnie oddaje to jego zastosowanie – dip służy do zanurzania w nim rozmaitych przekąsek.

Istnieje wiele rodzajów dipów, łączących różnorodne składniki. Każdy znajdzie swój ulubiony smak – od łagodnego, przez wytrawny, po naprawdę ostry.

[ciąg dalszy na s. 12]

[dalszy ciąg ze s. 11]

Czym różni się dip od sosu?

Skoro już wiesz, czym jest dip, możesz pomyśleć, że to po prostu sos urozmaicający codzienne dania. Okazuje się jednak, że między dipem a sosem istnieją trzy zasadnicze różnice.

Po pierwsze, dip podaje się zawsze na zimno. Sos natomiast może być serwowany zarówno na ciepło (np. bolognese), jak i na zimno (np. tzatziki).

Po drugie, dipy trafiają do osobnych miseczek – nabiera się je łyżeczką lub bezpośrednio przekąską. Sosy z kolei często pełnią funkcję polewy, np. do makaronów lub mięs.

Po trzecie, dipy są zdecydowanie gęstsze i bardziej kremowe od sosów. Te ostatnie bywają wręcz półpłynne – wystarczy przypomnieć sobie tradycyjny sos pieczeniowy.

Do czego podawać dipy?

Sosy świetnie komponują się z makaronami czy mięsem, ale do czego najlepiej pasują dipy? Na przyjęciach idealnie sprawdzą się z surowymi lub pieczonymi warzywami – w zależności od tego, czy mają być zimną przekąską, czy daniem na ciepło.

Słupki marchewki czy pokrojony seler naciowy to chrupiące przystawki, które świetnie smakują z dipem zielonym. Z kolei frytki z ziemniaków lub batatów, prosto z piekarnika, doskonale komponują się z dipem czosnkowym.

Można też przygotować domowe chipsy, nachosy albo wrapy z tortilli i podać je z apetycznymi dipami – np. ogórkowym lub słodko-kwaśnym.

Dip może również pełnić funkcję smarowidła – np. na chrupiącej grzance świetnie sprawdzi się wariant na bazie ciecierzycy. Latem warto przygotować warzywne szaszłyki i podać je z pomidorowo-paprykowym dipem – nadadzą im wyjątkowy smak i soczystość.

Przepisy na dipy

Z pomidorów

Składniki:

- 50 g koncentratu pomidorowego
- 200 g twarożku homogenizowanego
- 100 ml jogurtu
- ząbek czosnku
- parę kropli sosu chili

- 1 pęczek koperku
- sól, pieprz

Sposób przygotowania:

Czosnek obieramy i zgniatamy, koperek drobno siekamy. Wszystkie składniki miksujemy, po czym doprawiamy solą i pieprzem.

Z orzechów

Składniki:

- 100 g orzechów włoskich
- 100 g twarożku homogenizowanego
- 100 g majonezu
- 100 g selera naciowego
- sok z połówki cytryny
- sól, pieprz

Sposób przygotowania:

Seler myjemy i kroimy na kawałki, orzechy obieramy z łupin. Wszystkie składniki miksujemy i doprawiamy.

Z awokado

Składniki:

- 2 awokado
- 200 ml jogurtu
- 1 posiekana cebulka
- 1 łyżka oliwy
- 1 łyżka posiekanej natki pietruszki
- 4 łyżki soku z cytryny
- cukier
- sól, pieprz

Sposób przygotowania:

Awokado obieramy, przekrawamy i usuwamy pestki. Miąższ skrapiamy sokiem z cytryny, następnie miksujemy z pozostałymi składnikami i doprawiamy.

O zdrowiu

Koenzym Q10

Organizm człowieka to skomplikowany układ, którego prawidłowe funkcjonowanie zależy od wielu procesów zachodzących wewnątrz, a także od właściwej pracy narządów wewnętrznych. Oprócz składników odżywczych, takich jak węglowodany, tłuszcze i białka, niezbędne są także witaminy, mikro- i makroelementy oraz inne związki chemiczne. Utrzymanie ich właściwego poziomu warunkuje zdrowie fizyczne i psychiczne.

Jednym z istotnych związków, których nie może zabraknąć w organizmie, jest koenzym Q10. Jego podstawową funkcją jest wspomaganie produkcji energii w każdej komórce. Dodatkowo wykazuje silne działanie antyoksydacyjne, co spowalnia procesy starzenia. Niedobór koenzymu Q10 może znacząco pogarszać samopoczucie oraz obniżać odporność.

W artykule przeczytasz:

- jakie działanie ma koenzym Q10,
- jaki wybrać najlepszy koenzym Q10,
- na co pomaga koenzym Q10,
- jakie są przeciwwskazania do jego stosowania.

Koenzym Q10 – co to jest i gdzie występuje?

Koenzym Q10, nazywany również ubidekanonem, należy do kofaktorów niezbędnych do działania niektórych enzymów. Występuje we wszystkich komórkach ludzkiego ciała, a także w komórkach zwierzęcych i bakteryjnych. Najwięcej znajduje się go w mitochondriach, odpowiedzialnych za produkcję energii. Uczestniczy w tworzeniu cząsteczki ATP, która zapewnia aż 95% energii niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania organizmu.

Koenzym Q10 dobrze rozpuszcza się w tłuszczach i alkoholu. Ma żółtą barwę, jest odporny na promieniowanie UV i wysoką temperaturę. W przypadku niedoboru lub przewlekłych chorób warto rozważyć jego suplementację, choć zbilansowana, bogata w składniki odżywcze dieta również może pokryć zapotrzebowanie.

Źródła koenzymu Q10 w diecie:

- szpinak,
- brokuły i brukselka,
- podroby,
- wysokiej jakości oleje,
- tłuste ryby,
- produkty pełnoziarniste i kasze.

Koenzym Q10 – właściwości

Koenzym Q10 odpowiada za produkcję energii w mitochondriach, szczególnie w komórkach wymagających jej najwięcej – jak serce i mięśnie szkieletowe. Wykazuje także silne działanie antyoksydacyjne, co wspiera ochronę komórek przed stresem oksydacyjnym i może zapobiegać mutacjom DNA.

Dzięki tym właściwościom jest częstym składnikiem kosmetyków przeciwstarzeniowych – redukuje zmarszczki i poprawia wygląd skóry.

Koenzym Q10 – na co pomaga?

- zapobiega chorobom serca i miażdżycy,

- działa przeciwnowotworowo,
- reguluje metabolizm,
- wspiera układ odpornościowy,
- pomaga w regulacji poziomu cukru we krwi (u osób z cukrzycą),
- poprawia wchłanianie składników odżywczych,
- wspiera zdrowie jamy ustnej, przeciwdziałając paradontozie.

Koenzym Q10 – przeciwwskazania

Suplementacja koenzymem Q10 jest na ogół bezpieczna, ponieważ naturalnie występuje on w organizmie. Niemniej jednak każdą suplementację warto skonsultować z lekarzem, który może zalecić badania diagnostyczne.

Przeciwwskazania:

Jedynym znanym przeciwwskazaniem jest niedociśnienie tętnicze – dodatkowa dawka może jeszcze bardziej obniżyć ciśnienie krwi.

Koenzym Q10 – kiedy zażywać?

Nie ma istotnego znaczenia, czy suplement przyjmujemy rano, czy wieczorem. Ważniejsze jest, aby spożywać go z posiłkiem zawierającym zdrowe tłuszcze, co ułatwia jego wchłanianie. Nie należy zażywać go na pusty żołądek – może to wywołać nudności, bóle głowy lub wymioty.

Jak długo stosować koenzym Q10?

Długość suplementacji powinna być ustalona przez lekarza. Może być zalecana przy schorzeniach wątroby, serca, chorobach autoimmunologicznych (np. Hashimoto), a także jako wsparcie w trakcie antybiotykoterapii lub chemioterapii.

Jaki koenzym Q10 wybrać?

Najlepiej wybierać preparaty o potwierdzonej skuteczności i przyswajalności, których dawka odpowiada zapotrzebowaniu ustalonym przez lekarza. Warto stawiać na jakość, a nie najniższą cenę.

Koenzym Q10 w ciąży i podczas karmienia piersią

Poziom koenzymu Q10 warto zbadać już kilka miesięcy przed planowaną ciążą – wpływa on korzystnie na dojrzewanie komórek jajowych i jakość plemników. Suplementację w czasie ciąży i laktacji należy zawsze konsultować z lekarzem.

Utrzymanie prawidłowego poziomu koenzymu Q10 wspiera funkcjonowanie każdej komórki, co ma kluczowe znaczenie dla zdrowia i profilaktyki chorób cywilizacyjnych.

<https://www.wapteka.pl/blog/artykul/koenzym-q10-wlasciwosci-dzialanie-i-przeciwwskazania>

Moje rozważania

Nie będę komentował wyników wyborów, ale gnębi mnie myśl: co się stało z naszym społeczeństwem, że nagle tak bardzo poszło na prawo? Nie podoba się Unia Europejska, mimo ogromnych środków, jakie płyną na inwestycje. Nie widać masowego napływu emigrantów, Ukraińców coraz mniej, bo opuszczają Polskę. Zboże z Ukrainy nie płynie już bez kontroli, zabezpieczenia socjalne, w tym 800+, są aktualne. Niemcy stali się większym wrogiem niż Rosja. W Polsce właściwie nie ma już Żydów, a antysemityzm narasta (prawie 7%). Nasi Ślązacy głosują na kandydata, który nie uznaje śląskiej tożsamości. Polski patriotyzm zamienia się w nacjonalizm, a wyznaczenie religijne przejawia cechy fanatyzmu – to się nie mieści w mojej głowie. Widać, że co kilkanaście lat ogarnia nas zbiorowa nienawiść do rzeczywistości, bez racjonalnego myślenia o przyszłości. Z faktami trzeba się pogodzić i robić swoje, w tym uczestniczyć w działalności publicznej, mimo że w wielu przypadkach nie znajduje ona uznania w oczach mieszkańców czy regionu, o czym świadczą zwłaszcza wpisy w internecie. W naszym TMR dzieje się jednak naprawdę wiele – to nie tylko występy i imprezy organizowane przez „Klikę Machnika”, wydawanie gazety przez Redaktorów Kluki, ale przede wszystkim różnorodne działania aktywizujące i promujące ruch, zdrowie oraz pasję: ćwiczenia jogi, zajęcia taneczne, zdrowe żywienie, fotografika i wykorzystanie smartfonów, florystyka, spacerowanie połączone z poznawaniem historii miasta, spotkania towarzyskie w siedzibie TMR, wycieczki autokarowe (przed nami jeszcze dwie – na ziemię zachodnią i do planetarium). 20 maja na Machnikowcu zorganizowaliśmy koncert z udziałem zespołów: Łan, Rzuchowianki, Klika Machnika, pod hasłem „Z piosenką harcerską starą i nową”. Był poczęstunek, nagrody za piękne wykonania piosenek, ale niestety zabrakło harcerzy i instruktorów, mimo wcześniejszego potwierdzenia udziału. 25 maja nasz zespół „Klika Machnika” uczestniczył w corocznej imprezie przy pomniku Eichendorffa w Brzeziu, gdzie wystąpiło też sześć innych zespołów z powiatów: raciborskiego, rybnickiego i Kuźni Raciborskiej. Jest to impreza oryginalna – odbywa się na skraju lasu, bez sceny, a prąd dostarcza agregat. Planujemy przygotować pieśń z tekstem wiersza poety Eichendorffa, pięknie przetłumaczonego na język polski przez ks. Szymika. Na

razie zaprezentowaliśmy m.in. nową pieśń „Moja śląska ojczyzna”. Popularyzowanie twórczości Eichendorffa uważamy za powinność historyczną i sentymentalną wobec naszego największego śląskiego poety romantyzmu, który tak pięknie opisywał śląską ziemię. 3 czerwca na ogródkach działkowych „Zgoda” odbyło się podsumowanie projektów: „Orlice i sokolice, heroski – Ślązaczek portret własny” oraz „Jeszcze gramy w zielone”, realizowanych pod kierunkiem prezesa Alicji Kołodziej (zajęcia wymienione wcześniej w artykule). Opis imprezy znajdzie się w odrębnym artykule. W międzyczasie trwało malowanie pomieszczeń w siedzibie TMR (koszt własny), a obecnie przygotowujemy się do udziału w imprezie organizowanej przez RCK Feniks w dniu 28 czerwca. Podczas niej wręczona zostanie statuetka „Rydułtowika” burmistrzowi Marcinowi Połomskiemu za rok 2024 – przyznana przez TMR za długoletnią, a w 2024 roku szczególnie pomocną pracę na rzecz Towarzystwa Miłośników Rydułtów poprzez elektroniczny skład naszej gazety „Kluka”. Zarząd TMR kończy przygotowanie sprawozdania finansowego za rok 2024, które zostanie przesłane do rejestracji w sądzie i MPiPS oraz przedstawione na Walnym Zebraniu Sprawozdawczym, które odbędzie się 3 lipca o godz. 10.00 w RCK Feniks. Za wszystkie działania, zwłaszcza te związane z remontem i porządkami w siedzibie TMR, szczególnie dziękujemy Stanisławowi i Annie Płońskim, Weronice Kosowskiej, Annie Kopiec, Róży Machnik. Zastanawiamy się, czy nadal wydawać gazetę „Kluka”, bo sprzedaż jest bardzo niska i coraz bardziej staje się ona gazetą bezpłatną, na co nas nie stać. Prosimy więc, by nie oczekiwać jej jako darowizny, lecz przeznaczyć symboliczne 2 złote miesięcznie. Przypomnę jednak z dumą, że nadal jesteśmy jedyną gazetą w województwie wydawaną przez stowarzyszenie – już od 32 lat. Ale czy przetrwamy, skoro gazety są coraz rzadziej czytane i kupowane?

Henryk Machnik

**Składamy najserdeczniejsze
życzenia urodzinowe
czerwcowym solenizantom!!!
A są to:**

**Tadeusz Wojaczek, Bożena Majer,
Erwin Paszenda, Czesław Wojciechowski,
Krystyna i Tadeusz Kieś, Anna Płońska,
Grażyna Gunia, Krystian Gajda,
Anna Butwilowska, Józef Grzenkowicz,**

Zmieniamy ciepło na dobre

Wszyscy chcemy, by ciepło, z którego korzystamy, pozytywnie wpływało na jakość powietrza w miastach i zasoby naszej planety. Przedsiębiorstwa ciepłownicze inwestują w transformację, tak by do 2050 roku całe dostarczane ciepło było bezemisyjne. Zanim zmieni się technologia, warto już teraz zmienić nawyki i sposób, w jaki ogrzewamy swoje domy. Zadbajmy o nasz komfort, wpuszczając do mieszkania ciepło, które dotychczas się marnowało. Ograniczmy też temperaturę do 20 stopni korzystnych dla zdrowia.

Pobierz poradnik i przekonaj się, jakie to proste.

www.20stopni.pl

**Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
Rydułtowy, ul. Tetmajera 150
tel. 32 72 94 068, 32 72 94 933**

**Poradnie lekarskie prowadzone w ramach
podpisanych kontraktów z NFZ**

Lekarza POZ, Ginekologiczno-położnicza, Dermatologiczna,
Okulistyczna, Laryngologiczna, Leczenia bólu, Neurologiczna,
Urazowo-ortopedyczna, Leczenia uzależnień,
Medycyny paliatywnej, Hospicjum domowe

**Poradnie lekarskie prowadzone w ramach
usług komercyjnych (odpłatnych)**
Alergologiczna dla dzieci, Medycyny pracy

*„Stara Palmiarnia Mimoza” to miejsce, w którym
zadbamy o to, aby Państwa wyjątkowa uroczystość na
zawsze zapisała się w pamięci obecnych na niej osób.
Całkowicie odrestaurowany dziś obiekt, sięgający swoją
historią lat 60tych, od zawsze był kulturalnym centrum
dzielnicy Rybnik-Niedobczyce.*

*Dawna „Kawiarnia Mimoza” mieściła w sobie przepiękną
oranżerię - palmiarnię, do której historii nawiązaliśmy po
renowacji. Organizujemy przyjęcia okolicznościowe,
wigilijki, komunie, wesela, spotkania biznesowe.*

Zapraszamy serdecznie!

Adres:
ul. Józefa Rymera 44,
44-270 Rybnik-Niedobczyce

kontakt: +48 663 937 487

www.starapalmiarnia.pl

**Gabinety Specjalistyczne
na ul. Strzelców Bytomskich 9
w Rydułtowach
służą pomocą tel. +48 691 101 688**

Wizyty prywatne:
Chirurgia, Dermatologia
Urologia, Reumatologia
USG, Doppler, Radiologia
Kosmetologia
Trychologia, Podologia
Poradnia dietetyczna DIETIKON

Wydawca: Towarzystwo Miłośników Rydułtów, Rydułtowy, ul. Plebiscytowa 47, tel. +48 515 828 453; Kolegium Redakcyjne
(tel. +48 514 430 689, +48 510 791 300); Red. Nacz. Joanna Rusok, Z-ca Red. Nacz. M. Stebel, Sekretarz: W. E. Jankowska,
członkowie: H. Machnik, S. Brzęczek, J. Majer, J. Oleś, A. Kołodziej, Ł. Majer, E. Wierzbńska-Kłoska,
e-mail: kluka.tmr@interia.pl; nasza strona: www.tmrzydułtowy.pl; Redaktor wydania: Joanna Rusok, komputerowy skład gazety: M. Połomski
Zdjęcia na zlecenie TMR wykonują: FOTO BARON Rydułtowy, FOTO SYCHA Rydułtowy,
fotoreporterzy: Bernadeta Oślizły, Damian Bizoń, Roman Gunia, Monika Marszolik, Kamil Fangor Druk gazety: MZ Druk Radlin